

مشخصات لایحه

عنوان:

**لایحه «اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت تعیین تکلیف بهره‌برداری موقت از
امتداد خط پنج متروی تهران حدفاصل ایستگاه گلشهر تا ایستگاه هشتگرد»**

(مشمول بر ماده واحد و ۴ تبصره)

۱۴۰۳

اسناد ییوست لایحه

خلاصه مشخصات لایحه:

۱- **عنوان لایحه:** «اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت تعیین تکلیف بهره‌برداری موقت از امتداد خط پنج متروی تهران حدفاصل ایستگاه گلشهر تا ایستگاه هشتگرد»

۲- **حوزه پیشنهاد دهنده:** معاونت حمل‌ونقل و ترافیک موضوع نامه شماره ۷۲۷۴۱۵ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۱۰

۳- **گزارش توجیهی مطابق با بخشنامه ۵۸۷۸۲۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۸:** ■ دارد □ ندارد

۴- **الزام قانونی / اسناد فرادست / مصوبه شورای اسلامی شهر:**

- ماده نهم (۹) «قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت» مصوب ۱۳۸۶

- ماده هفتاد و سوم (۷۳) «قانون شهرداری» مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی

- بندهای چهارم (۴)، هشتم (۸)، چهاردهم (۱۴) و سی‌ام (۳۰) ماده هشتادم (۸۰) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات

- تکلیف مقرر در بند سوم (۳) قسمت (الف) ماده واحده «مصوبه گزارش حسابرسی سال مالی ۱۴۰۱ شرکت بهره‌برداری راه آهن شهری تهران و حومه» مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۹

۵- **مفاد لایحه با قوانین و مقررات فرادست:** □ مغایرت دارد ■ مغایرت ندارد

۶- **جلسه کارگروه تخصصی بررسی لوایح و طرح‌ها:**

موضوع در جلسه ۷۷۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۸ کارگروه تخصصی کمیسیون بررسی لوایح، طرح‌ها و مصوبات مطرح و مورد تأیید قرار گرفت.

اسناد پیوست لایحه

متن لایحه:

لایحه «اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت تعیین تکلیف بهره‌برداری موقت از امتداد خط پنج متروی تهران حدفاصل ایستگاه گلشهر تا ایستگاه هشتگرد»

ماده واحده: نظر به ماده نهم (۹) «قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت» مصوب ۱۳۸۶ و با استناد به بندهای چهارم (۴)، هشتم (۸)، چهاردهم (۱۴) و سی‌ام (۳۰) ماده هشتادم (۸۰) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی و نیز ماده هفتاد و سوم (۷۳) «قانون شهرداری» مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی و در اجرای تکلیف مقرر در بند سوم (۳) قسمت (الف) ماده واحده «مصوبه گزارش حسابرسی سال مالی ۱۴۰۱ شرکت بهره‌برداری راه آهن شهری تهران و حومه» مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۹، به شهرداری تهران (شرکت بهره‌برداری راه آهن شهری تهران و حومه) اجازه داده می‌شود تا زمان تعیین متولی بهره‌برداری از امتداد خط پنج (۵) متروی تهران حدفاصل ایستگاه گلشهر تا ایستگاه هشتگرد توسط دولت، نسبت به مدیریت و بهره‌برداری از امتداد خط مذکور تا ایستگاه هشتگرد اقدام نماید.

تبصره یکم (۱): شهرداری تهران اجازه دارد حداکثر تا پایان بهمن‌ماه سال جاری نسبت به انعقاد قرارداد با دولت در زمینه تأمین هزینه‌های بهره‌برداری خط، مابه‌التفاوت قیمت بلیت و رفع نواقص اقدام و در خصوص تأمین هزینه‌های بهره‌برداری و خدمات ایستگاه هشتگرد و همچنین دارایی‌ها و اموال شهرداری پیگیری لازم را انجام دهد.

بعد از مهلت تعیین‌شده، ارائه خدمات و بهره‌برداری از خط مذکور منوط به عقد قرارداد فی‌مابین است.

تبصره دوم (۲): شهرداری تهران اجازه دارد نسبت به تعیین تکلیف مطالبات ناشی از بهره‌برداری از خط و ایستگاه هشتگرد از آغاز تاکنون اقدام و حسب مورد نسبت به وصول و یا اعمال در حساب‌های فی‌مابین در دولت اقدام نماید.

تبصره سوم (۳): نرخ بلیت ایستگاه شهید سپهبد قاسم سلیمانی (هشتگرد)، مطابق نرخ مصوب در ماده یکم (۱) «مصوبه تعیین نرخ کرایه و بلیت وسایل حمل و نقل عمومی شهر تهران در سال ۱۴۰۳» مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۲ خواهد بود.

اسناد ییوست لایحه

تبصره چهارم (۴): شهرداری تهران (شرکت بهره‌برداری راه آهن شهری تهران و حومه) موظف است گزارش اجرای این مصوبه را در هفته اول اسفندماه سال جاری به شورای اسلامی شهر تهران ارسال نماید.

اسناد بیوست لایحه

گزارش توجیهی:

الف) مبانی فنی و اجرایی:

خط هشتگرد - گلشهر در دی ماه سال ۹۸ با بهره‌برداری آزمایشی آغاز گردیده است. از همان زمان، تفاهم‌نامه‌ای بین شرکت عمران شهر جدید مهستان (هشتگرد سابق) و شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه با موضوع «انجام عملیات بهره‌برداری آزمایشی و تجاری از خط ریلی گلشهر - شهر جدید هشتگرد...» منعقد شده است (نامه ۴۶۲۷۵ تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۹). در ماده ۲ تفاهم‌نامه، قید شده: «انجام عملیات بهره‌برداری آزمایشی و تجاری همراه با مسافر یا بدون جابجایی مسافر تا زمان راه‌اندازی سیستم سیگنالینگ و پست‌های جبران‌کننده ولتاژ برق با هدوی ۹۰ دقیقه در دو جهت رفت و برگشت صورت می‌پذیرد. بهره‌برداری تجاری کامل پس از تکمیل و رفع نواقص خط خصوصاً سیستم سیگنالینگ با هدوی مناسب صورت خواهد پذیرفت.» خط هشتگرد-گلشهر با سرمایه‌گذاری دولتی و با نظارت و اجرای شرکت عمران شهر جدید مهستان ساخته شده و شهرداری تهران یا شرکت مترو تهران و حومه در هیچ‌کدام از مراحل طراحی، اجرا یا نظارت دخالتی نداشته است. در وضعیت موجود خط مذکور از ساعت ۵ تا ۱۸ تعداد ۱۸ حرکت مسافری با یک قطار رفت و برگشتی با هدوی (سرفاصله زمانی حرکت دو قطار) ۹۰ دقیقه و زمان سیر ۴۰ دقیقه با توقف در یک ایستگاه میانی با حداکثر یک هزار مسافر به‌صورت روزانه سرویس‌دهی می‌کند. درحالی‌که ظرفیت تخصیص داده‌شده در روز حدود ۳۵ هزار مسافر بوده و روزانه کمتر از ۳ درصد ظرفیت مسافری را استفاده نموده است. در این خط معایب و نواقصی وجود دارد که وجود گروهی از این معایب و نواقص، مانع بهره‌برداری اصولی و ایمن مسافری می‌باشد. ازجمله این نواقص می‌توان به خاموش بودن سیستم سیگنالینگ و حفاظت خودکار قطارها (ATP) در مسیر، اجرا نشدن مسیر شانت ایمن قطارها و سیستم سیگنالینگ در ایستگاه گلشهر (که ایستگاه محل اتصال خط تهران به خط هشتگرد است)، یکپارچه نبودن سیستم سیگنالینگ از تهران تا هشتگرد، مشخص نبودن محل پارک امن و ایمن در هشتگرد جهت پارک و انجام بازدیدهای فنی روزانه، نبودن پست برق برای تأمین برق قطارها در خط هشتگرد، مناسب نبودن خطوط کور میانی برای استفاده در مواقع اضطراری، ایمن نبودن حریم ریلی و سابقه ورود خودرو از بزرگراه قزوین به حریم خط ریلی هشتگرد و موارد دیگر از انبوه این معایب و نواقص اشاره نمود. بر اساس ماده ۴ تفاهم‌نامه، شرکت عمران شهر جدید مهستان متعهد به برطرف کردن معایب و نواقص مطابق لیستی که در جلسه ۹۸/۱۰/۴ تهیه شده، گردیده است. همچنین قید شده رفع نواقصی که شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه به شرکت عمران شهر جدید مهستان اعلام می‌کند در اولویت اول باشد. در این خصوص معایب و نواقص خط در چندین مرحله به‌صورت تجمیعی و یا موردی با شرکت عمران شهر جدید مهستان مکاتبه شده است، ولیکن از طرف شرکت عمران شهر جدید مهستان علیرغم تعهدات خود اقدامی در خصوص رفع نواقص و معایب اعلامی صورت نگرفته است. لازم به توضیح است، در صنعت ریلی ایمنی

اسناد بیوست لایحه

مسافر و سیر قطارها اولویت اول بهره‌برداری است و یکی از مهم‌ترین سیستم‌های برقراری ایمنی، سیستم سیگنالی‌نگ و حفاظت قطارها (ATP) می‌باشد.

فعال شدن این سیستم علاوه بر برقراری و تضمین نسبی ایمنی می‌تواند در کاهش سرفاصله حرکت قطارها (هدوی) مؤثر باشد، همچنین لازم است سیستم سیگنالی‌نگ از تهران تا هشتگرد یکپارچه باشد و در هیچ جای مسیر نیاز به خاموش کردن یا تغییر حالت دستی سیستم ATP نباشد. همچنین حائز اهمیت است که تأییدیه ایمنی بهره‌برداری از خط و نیز برنامه‌ی بهره‌برداری خط (Operation Plan) برای وضعیت موجود و وضعیت آتی که از اسناد مهم بهره‌برداری است باید با تأیید مشاور پروژه از طرف مجری خط به بهره‌بردار ارائه گردد که شرکت عمران شهر جدید مهستان به‌عنوان مجری آن را ارائه نموده است. بر اساس بندهای تفاهم‌نامه فعالیت و هزینه‌های نگهداری، تعمیرات، رفع عیب، تکمیل تجهیزات، دوره گارانتی پوشش بیمه‌ای، حفاظت و حراست نیز بر عهده شرکت عمران شهر جدید مهستان می‌باشد. بر اساس ماده ۴ بند ۴ تفاهم‌نامه، رفع هرگونه نواقص و تکمیل پروژه به عهده شرکت عمران شهر جدید مهستان است و از این حیث مسئولیتی متوجه شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه نمی‌باشد. بر اساس ماده ۴ بند ۶ تفاهم‌نامه، «در صورت بروز هرگونه سانحه یا حادثه ناشی از عدم رعایت استانداردها، مشخصات فنی و مصرف مواد و مصالح نامرغوب به کار گرفته شده در دوره‌ی ساخت، مسئولیت جبران کلیه خسارت‌ها اعم از مادی و معنوی به طرف دوم (شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه) بر عهده طرف اول (شرکت عمران شهر جدید مهستان) می‌باشد. در راستای حل مسائل خط هشتگرد، در استانداری البرز جلساتی تشکیل و مصوباتی صورت‌جلسه گردید (صورت‌جلسه ۱۴۰۲/۵/۳۱). ازجمله اینکه شرکت عمران شهر جدید مهستان پارکینگ قطار در ایستگاه هشتگرد با الزامات علائم، کنترل، مخابرات و شبکه بالاسری را اجرا کند. زمینی به مساحت ۲.۵ هکتار واقع در ضلع شمالی ایستگاه هشتگرد را در قبال هزینه‌های بهره‌برداری گذشته و اخیر با صورت‌جلسه به شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه تحویل دهد که مصوبات محقق نشده است. بر اساس بندهای تفاهم‌نامه و مصوبات استانداری البرز در راستای مساعدت برای بهره‌برداری از این سرمایه ملی، ضمن اینکه مشاوره و کارشناسی‌های لازم با میزبانی شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه ارائه شده است، نواقص و معایب به‌صورت کارشناسی شده و دسته‌بندی شده در چندین مرحله به شرکت عمران شهر جدید مهستان ارائه گردیده، ولیکن تاکنون ترتیب اثری در این خصوص صورت نگرفته است.

ب) مبانی مالی:

هزینه‌های رفع عیب و نقص‌های موجود در خط و تکمیل خط همچنین هزینه‌های نگهداری و تعمیرات تجهیزات زیربنایی از قبیل خطوط ریلی، شبکه برق بالاسری، علائم، مخابرات، ابنیه ایستگاه، همچنین حفاظت و حراست و بیمه تجهیزات خط هزینه نظارت بر پیمانکاران به عهده شرکت عمران شهر جدید مهستان است. شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه در قالب تفاهم‌نامه منعقد بهره‌برداری مسافری شامل اعزام و دریافت

اسناد پیوست لایحه

قطارها، نگهداری و تعمیرات قطار اختصاص داده شده و خدمات مسافری ایستگاهها را انجام می دهد. بر اساس تفاهم نامه هزینه بهره برداری در چند مرحله از شرکت عمران شهر جدید مهستان مطالبه شده است. در آخرین مرحله برای مدت از دی ماه ۱۳۹۸ تا فروردین ۱۴۰۳ در سرفصل های مشخص شده محاسبه گردیده و طی نامه ۱۴۸۳۱۰۷ تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ به شرکت عمران شهر جدید مهستان اعلام و مطالبه شده است. برای این مدت ۵۱ ماه هزینه ای به مبلغ ۹۹۸،۱۱۷،۵۳۲،۴۰۸ ریال (۹۹۸ میلیارد تومان) بابت خدمات بهره برداری به اضافه ۶۱،۲۷۵ یورو بابت قطعاتی برای تکمیل مدار راه که به امانت به شرکت عمران شهر جدید مهستان داده شده بود محاسبه و اعلام شده است. در به روز رسانی هزینه ها تا شهریور ۱۴۰۳ مبلغ به ۱،۲۵۷،۶۱۶،۶۱۱،۵۸۸ ریال (۱۲۵،۷۶ میلیارد تومان) به اضافه ۶۱،۲۷۵ یورو تغییر یافته است. شایان ذکر است تهاتر هزینه ها با زمین هم در تفاهم نامه امضا شده قید شده و هم در جلسه ۱۴۰۲/۵/۳۱ استانداری البرز مصوب شده است ولی از سوی شرکت عمران شهر جدید مهستان برای پرداخت هزینه ها یا تهاتر با زمین موصوف اقدامی صورت نگرفته است.

ج) مبانی حقوقی:

نظر به ماده نهم (۹) «قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت» مصوب ۱۳۸۶ و با استناد به بندهای چهارم (۴)، هشتم (۸)، چهاردهم (۱۴) و سی ام (۳۰) ماده هشتادم (۸۰) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی و نیز ماده هفتاد و سوم (۷۳) «قانون شهرداری» مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی و در اجرای تکلیف مقرر در بند سوم (۳) قسمت (الف) ماده واحده «مصوبه گزارش حسابرسی سال مالی ۱۴۰۱ شرکت بهره برداری راه آهن شهری تهران و حومه» مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۹، به پیوست «لایحه اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت تعیین تکلیف بهره برداری موقت از امتداد خط پنج متروی تهران حدفاصل ایستگاه گلشهر تا ایستگاه هشتگرد» جهت جری تشریفات تصویب در شورای محترم اسلامی شهر تهران ارسال می گردد.

تاریخ: 1403/08/24

شماره: 922184/10

پیوست: 6

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای مهندس چمران
رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

**موضوع: لایحه اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت تعیین تکلیف
بهره‌برداري موقت از امتداد خط پنج متروي تهران حد فاصل ایستگاه گلشهر
تا ایستگاه هشتگرد**

سلام علیکم

با احترام، به استناد ماده (9) «قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت» مصوب 1386 و نظر به بندهای (4)، (8)، (14) و (30) ماده (80) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» مصوب 1375 با اصلاحات و الحاقات بعدی و در اجرای تکلیف مقرر در بند (3) قسمت (الف) ماده واحده «مصوبه گزارش حسابرسی سال مالی 1401 شرکت بهره‌برداري راه آهن شهری تهران و حومه» مورخ 1402/06/19، به پیوست «لایحه اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت تعیین تکلیف بهره‌برداري موقت از امتداد خط پنج متروي تهران حدفاصل ایستگاه گلشهر تا ایستگاه هشتگرد»، منضم به گزارش توجیهی مربوطه برای سیر مراحل تصویب در شورای اسلامی شهر تهران تقدیم می‌گردد.

علیرضا اکافی

رونوشت: جناب آقای باقری، معاون محترم برنامه ریزی، توسعه سرمایه انسانی و امور شورا
جناب آقای هرمزی، معاون محترم حمل و نقل و ترافیک

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای سید جعفر تشکری هاشمی عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون عمران و حمل و نقل

**موضوع: ارجاع لایحه اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت تعیین تکلیف
بهره‌برداري موقت از امتداد خط پنج متروي تهران حد فاصل ایستگاه گلشهر
تا ایستگاه هشتگرد**

سلام علیکم؛

به پیوست تصویر نامه شماره 10/922184 مورخ 1403/08/24 جناب آقای علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران در خصوص «اعطای مجوز به شهرداری تهران جهت تعیین تکلیف بهره‌برداري موقت از امتداد خط پنج متروي تهران حد فاصل ایستگاه گلشهر تا ایستگاه هشتگرد» را ایفاد می‌نماید.
لایحه مزبور به صورت عادی ارائه و به شماره 160/15527 مورخ 1403/08/26 در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران ثبت و در دوپست و هشتادمین جلسه رسمی شورا منعقد در تاریخ 1403/08/27 اعلام وصول شده است.

ضمن ارجاع لایحه مزبور به آن کمیسیون به عنوان کمیسیون اصلی سیاست‌گذار است وفق مقررات موضوعه و بندهای چهارم، پنجم و ششم ماده چهاردهم (14) آیین‌نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها مصوب 1378/1/11 هیأت وزیران و ماده یازدهم (11) و سیزدهم (13) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی‌گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا مصوب 1392/2/19 شورای عالی استان‌ها، گزارش نهایی آن کمیسیون دال بر تأیید یا رد عین لایحه و یا انجام اصلاحات در متن آن را تا تاریخ 1403/09/28 به دفتر هیأت‌رئیس و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران ارسال فرمایید تا متعاقباً در دستور کار صحن علنی شورا قرار گیرد. /م

مهدي چمران

رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای دکتر علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران بازگشت به لایحه مزبور جهت استحضار و دستور هماهنگی.

- روسای محترم کمیسیون‌های شهرسازی و معماری؛ سلامت، محیط زیست و خدمات شهری؛ فرهنگی، اجتماعی؛ نظارت و حقوقی؛ برنامه و بودجه با تصویر لایحه مزبور جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون اصلی و دفتر هیأت‌رئیس و مصوبات.

- رئیس محترم امور پژوهش‌های شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار و اعلام نظر کارشناسی.

- رئیس محترم کمیته تنقیح مصوبات شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

- دفتر هیأت‌رئیس و مصوبات جهت پی‌گیری (6/100).